

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง การสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรค
จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือพบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่นั้นดำเนินการสอบสวนโรคภายในสามวันนับแต่พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้ดำเนินการสอบสวนโรคโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งวันนับแต่พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ ในกรณีที่อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ได้ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่นั้นดำเนินการสอบสวนโรคโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งวันนับแต่พบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๕ ในการดำเนินการสอบสวนโรคของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการสอบสวนโรคตามแนวทางปฏิบัติที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมซึ่งรับผิดชอบในการสอบสวนโรค จัดทำรายงานผลการสอบสวนโรคเบื้องต้นและแจ้งไปยังคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานให้แก่กรมควบคุมโรคทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการสอบสวนโรค และเมื่อดำเนินการสอบสวนโรคเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการสอบสวนโรคฉบับสมบูรณ์ โดยแจ้งไปยังคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เพื่อรายงานให้แก่กรมควบคุมโรคทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สอบสวนโรคเสร็จสิ้น

ข้อ ๗ การแจ้งต่อคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร และการรายงานให้แก่กรมควบคุมโรคตามข้อ ๖ ให้ดำเนินการโดยวิธีการหนึ่งวิธีการใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหนังสือ
- (๒) ทางโทรสาร
- (๓) ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- (๔) วิธีการอื่นใดที่กรมควบคุมโรคกำหนดเพิ่มเติม

ข้อ ๘ การแจ้งและการรายงานตามข้อ ๗ ให้แจ้งและรายงานไปยังที่อยู่หรือสถานที่ทำงาน หมายเลขโทรสาร หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมาย กรุงเทพมหานคร หรือกรมควบคุมโรค แล้วแต่กรณี หรือวิธีการอื่นใดในกรณีที่กรมควบคุมโรคกำหนดเพิ่มเติม ทั้งนี้ ที่อยู่หรือสถานที่ทำงาน หมายเลขโทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดที่กรมควบคุมโรคกำหนดเพิ่มเติม ทั้งของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมาย กรุงเทพมหานคร หรือกรมควบคุมโรค รวมถึงแบบการแจ้งและการรายงาน (ถ้ามี) ให้เป็นไปตามที่กรมควบคุมโรคประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรครักษาการตามประกาศนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และให้คำสั่งหรือข้อวินิจฉัยของอธิบดีกรมควบคุมโรคถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรค
แนบท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรค
จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่ข้อ ๕ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมดำเนินการสอบสวนโรคตามแนวทางปฏิบัติที่แนบท้ายประกาศนี้ ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรค โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการ ๓ ระยะ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ระยะเตรียมการ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือพบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่นั้นดำเนินการสอบสวนโรค ดังนี้

๑.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ในหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบข้อมูลหรือสถานการณ์เบื้องต้น รวมถึงเตรียมความพร้อมและมอบหมายหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูล เอกสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรืออุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ตลอดจนสิ่งอื่นใดที่จำเป็นต้องใช้ในการสอบสวนโรค

๑.๒ กรณีมีความจำเป็น อาจประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สถานพยาบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นายจ้างหรือผู้ครอบครองดูแลสถานประกอบกิจการของนายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ยานพาหนะ หรือสถานที่ใด ๆ หรือผู้แทน หรือตัวแทนชุมชน เพื่อร่วมดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ หรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

ขั้นที่ ๒ ระยะดำเนินการสอบสวนโรค

การดำเนินการระหว่างสอบสวนโรคให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ รวบรวมข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบกิจการ แหล่งกำเนิดมลพิษ ยานพาหนะ สถานที่ใด ๆ หรือชุมชน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้แทน รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อตั้งสมมติฐานเบื้องต้น ดังนี้

๒.๒.๑ ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบกิจการ แหล่งกำเนิดมลพิษ ยานพาหนะ หรือสถานที่ใด ๆ หรือชุมชน

๒.๒.๒ ผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือผลการตรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๓ ผลการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงหรือผลการตรวจสุขภาพที่ผ่านมา

๒.๒.๔ สถิติการเจ็บป่วยด้วยโรคหรืออาการที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรค

๒.๒.๕ ข้อมูลการดำเนินการหรือมาตรการใด ๆ ที่ใช้ในการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรค

๒.๒ สำหรับสถานที่ทำงาน (Walk through survey) หรือสำรวจชุมชนเพื่อค้นหาสิ่งคุกคามสุขภาพ หรือทำการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพเบื้องต้น

๒.๓ สอบถามอาการและอาการแสดง ประวัติการเจ็บป่วย ประวัติการทำงาน และประวัติการสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรค

๒.๔ สัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น ผู้ร่วมงาน หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน แพทย์หรือพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการ หรือบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด

๒.๕ ค้นหาผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคที่มีโอกาสสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพหรือมีโอกาสเจ็บป่วยคล้ายกันในสถานประกอบกิจการหรือชุมชนเพิ่มเติม โดยการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ หรือการตรวจพิเศษอื่น ๆ เช่น การตรวจดัชนีชี้วัดทางชีวภาพ

๒.๖ กรณีมีความจำเป็นต้องตรวจยืนยันระดับการรับสัมผัสในสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือระดับมลพิษในสิ่งแวดล้อมในชุมชน ให้ดำเนินการตรวจวัดและอาจวิเคราะห์ทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรมหรือทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความพร้อมของหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม หรืออาจประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

๒.๗ เมื่อพบความเสี่ยงหรือความผิดปกติที่เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ให้ดำเนินการแจ้งนายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งตัวแทนของชุมชนโดยด่วนที่สุด เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสถานประกอบกิจการ แหล่งกำเนิดมลพิษ หรือสภาพแวดล้อมของชุมชนทันที รวมถึงให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ด้วยก็ได้

ขั้นที่ ๓ ระยะเวลาหลังการสอบสวนโรค

การดำเนินการหลังจากสอบสวนโรคเสร็จสิ้นแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ติดตามการดำเนินการหรือมาตรการในการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรค และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๓.๒ วิเคราะห์ สรุปผล รวมถึงจัดทำรายงานผลการสอบสวนโรคและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การสอบสวนโรคและการรายงานการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๓.๓ กรณีที่ไม่สามารถค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ให้ทำการศึกษาทางวิทยาการระบาดเพิ่มเติมต่อไป